

«Көпір» танырмалары

I кезең

1. Қандай өрнекті бөлшек өрнек деп атайды?

Құрамында айнымалысы .....

кездесетін бөлшектері бар өрнектер **бөлшек өрнектер** деп аталады.

2. Айнымалының мүмкін мәндері деп нені айтады?

Өрнектің ..... бар болатындай оның

құрамындағы айнымалылардың барлық

мәндері жиынын осы өрнектің **мүмкін**

мәндер жиыны (ММЖ) деп атайды.

22.02.2012 ЖЫЛ

Рационал
бөлшектерді
қысқарту

«Білу»

тапсырмалары

II кезең

Бос орынға қажет сөзді жаз:

1. a , b және c ..... өрнектері үшін $\frac{a}{b} = \frac{a \cdot c}{b \cdot c}$ (1) теңбе-теңдігі орындалады.

Мұнда: $b \neq 0$, $c \neq 0$. (1) теңбе-теңдікті рационал бөлшектердің ..... деп атайды.

2. **Анықтама:** Құрамындағы барлық айнымалылардың мүмкін мәндері жиынында ақиқат болатын теңдікті ..... деп атайды. Өрнекті оған теңбе-тең өрнекпен алмастыруды ..... деп атайды.

3. Егер бөлшектің алымының (немесе бөлімінің) таңбасын өзгертсек, онда бөлшектің де таңбасы өзгереді.

$$\frac{-a}{b} = -\frac{a}{b}, \quad \frac{a}{-b} = -\frac{a}{b}$$

**«Түсіну»
тапсырмалары**

Бос орынға қажет сөзді жаз

1. Не себепті $\frac{ac}{bc}$ өрнегін оған теңбе-тең $\frac{a}{b}$ өрнегімен ауыстыруға болады?

Себебі, (1) теңбе-теңдікті пайдаланып, $\frac{ac}{bc}$ бөлшегін ..... көбейткішіне ..... болады.

***«Талдау»
тапсырмалары***

Айырмашылықты тап:

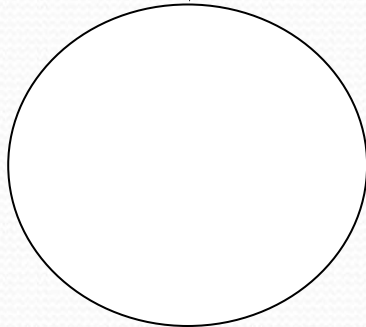
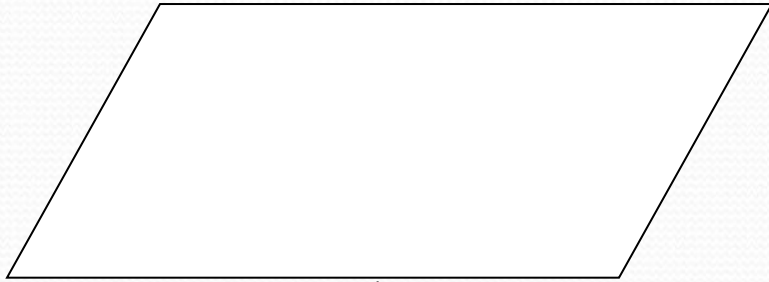
1) $\frac{15a}{20b}$ өрнегінің $\frac{3a}{4b}$ өрнегінен айырмашылығы неде?

2) $\frac{(a+5)^2}{a^2-25}$ өрнегінің $\frac{a+5}{a-5}$ өрнегінен айырмашылығы неде?

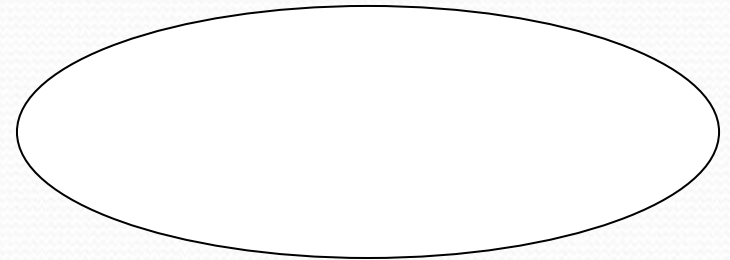
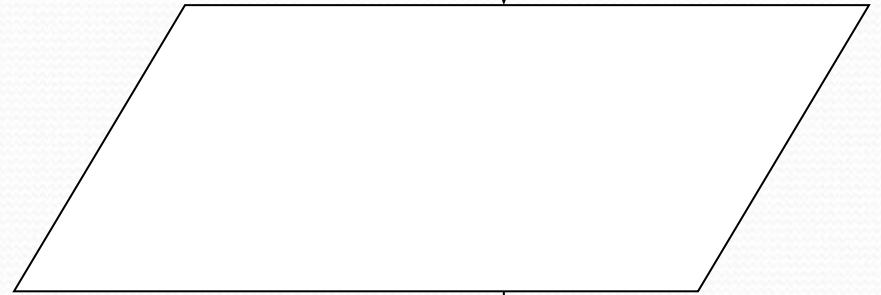
**«Жинақтау»
тапсырмалары**

Блок-схеманы толтыр:

$$\frac{6xy}{8x}$$

$$\frac{a^3 - b^3}{a - b}$$

***«Қолдану»
тапсырмалары***

**Оқулықтан төмендегі
тапсырмаларды орында :**

№486 (2, 4, 6, 8);

№ 488 (1-4).

«Бага беру»

**«Кері байланыс»
Теория: «Білу»
Практика**

III кезең

1-деңгей (5 балл) «3»

1. Көп нүктенің орнына тиісті сөзді жаз:

$\frac{a}{b} = \frac{a \cdot c}{b \cdot c}$ теңбе-теңдігі .....

бөлшектердің негізгі қасиеті деп аталады.

2. Құрамындағы барлық айнымалылардың мүмкін мәндері жиынында ақиқат болатын теңдікті ..... деп атайды.

3. Оқулықтағы: № 486 (5, 7) есепті шығар.

4. Оқулықтағы: № 487 (5,7) есепті шығар

**Теория: «Түсіну»
Практика**

III кезең
2-деңгей (5+4 балл) «4»

Бос орынға тиісті қажет сөзді жаз:

1. Өрнекті оған ..... өрнекпен алмастыруды теңбе-тең түрлендіру деп атайды.
2. Егер бөлшектің алымының (немесе бөлімінің) ..... өзгертсек, онда бөлшектің де таңбасы өзгереді.
3. Оқулықтағы № 488 (1,3) есепті шығар

«Жинақтау»

«Талдау»

Практика

III кезең
3-деңгей (5+4+3 балл) «5»

1. Бөлшектің мәнін табындар:

$$\frac{a^2 - 8a + 16}{ax - 4x}, \quad \text{мұндағы } a = -5; x = -2.$$

2. Оқулықтан № 490 (1,3) есепті шығар.